

בדרכו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

מסירת התורה - לקראת יארצייט השלישי עלו רבני המכון לתל תלפיות בית רועה ישראל מרן הגר"ד לנדו שליט"א

זכינו לעלות חברי מכון דרך אמונה בראשות נשיא המכון הגאון רבי משה יהודה שניידר שליט"א, והמשיב הגאון רבי שמעון ויסברג שליט"א מרבני המכון לתל תלפיות מעון קדשו של רשכבה"ג מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו שליט"א להביא בפניו את הגליון בדרכו אמונה, גליון מורחב שהוצאנו לרגל היארצייט, **רועה ישראל עיין ממושכות בגליון והביע קורות רוח מרובה**, ואמר בהתפעלות: יפה מאד, וחיזק וברך בברכת הצלחה רבה.

הגאון רבי שמעון ויסברג שליט"א הגיש לרועה ישראל את ספר בעלי אסופות ח"ה, אסופות בהלכה ובאגדה מתורת רבינו שהוציא לרגל היארצייט השלישי, עיין בחביבות ופלפל ברתחא דאורייתא בעיון בדברים. אשרי עין ראתה כל אלה.

עצרת זכרון שנערך בקו דרך אמונה לרגל יארצייט השלישי לסילוקו של רביה"ק זצוק"ל

משא הזכרון המרכזי מגיסו רבינו מרן פוסק הדור הגר"י זילברשטיין שליט"א

אשרי מי שדבק בתורתו

לתלמידי חכמים הנמצאים בקו דרך אמונה מרבי חיים זצ"ל אשריכם ואשרי חלקכם, אתם לומדים תורת אמת מאיש האמת, מגדול הדור ממש, אין דומה לו, שמונים פעם גמר את הש"ס, ממש אין דומה לו, אשריכם ואשרי חלקכם.
אני רוצה לספר סיפור שהוא לא ידוע לרבים, אבל הוא סיפור שהוא מאד מאד מרגש,

יש לי נכד שהוא גר בטבריה והוא בא ללמוד בבני ברק, הוא ישן אצלנו בבית [אצלנו זה נקרא אצלי, הסבא שלו] הוא פעם בא ואמר שהיה התנפלות של ערבים והשאירו את הכל, והם גנבו את הכל, ביניהם היה את התפילין שלו, גנבו אותו, הוא חוזר כעת בלי תפילין זה היה ביום חמישי בערב, לא ידעתי מה לעשות אותו, אני צריך כעת למצוא לו תפילין.

כל יום שישי למדנו אצל רבי חיים משעה עשר עד אחד, באתי לרבי חיים אמרתי לו ריבה אני מאד בצער גנבו את התפילין של הנכד שלי, אין לו מה להניח תפילין, אז הוא שתק נכנס לחדר והוציא לו את התפילין של הסטייפלער, אמר הנה יש לך תפילין, **רבי חיים מביא לי את התפילין של הסטייפלער**, הזדעזעתי פחדתי את זה לקחת, אמרתי לו ריבה אני יכול את זה לקחת לילד בן ארבע עשרה?, אז הוא הסתכל עלי כאדם תמוה מאד, הוא אמר לי כתוב מפורש ברמב"ם (פ"ז מהל' איסורי מזבח הי"א) שצריך להפריש לצדקה מהמובחר שבנכסיו, המובחר שבנכסיו אומר לי רבי חיים זה התפילין של אבא, וזה כתוב שצריכים לעשות אז הנה הוא עשה את זה.

אבל אמרתי לו ריבה אני מלא פחד, אז הוא אמר לי מי שמקיים דברי הרמב"ם אז יש לו מה לפחד?, זה דברי הרמב"ם ששם כתוב המובחר בנכסיו, וזה המובחר שבנכסיו, אני לא נתקלתי בדבר כזה, כל סיפור שאני מספר אני רוצה למדוד את זה אם אני הייתי עומד בזה, אני לא הייתי עומד בזה, תפילין שלי עצמי, גם אם זה לא היה תפילין של הסטייפלער, לא הייתי נותן, לתת את התפילין של הסטייפלער לילד בן ארבע עשרה!! שומו שמיים והאזינו ארץ כי פי ה' דיבר, איפה יש דבר כזה, ויש לומר: מי שאומר את האלוקים אני ירא, ובאים אליו עם כזה סיפור שילד נגנב התפילין שלו, ודאי שיתן את זה, **זה נקרא רבי חיים, זה נקרא אבא שלו, אשרי מי שדבק בתורתו**, אשריהם הצדיקים שמעשיהם מצוינים ויחיו לאורך ימים טובים ארוכים ולשלום.

...

משאות הגאונים הגדולים שליט"א [משא הגרש"א שטרן שליט"א הובא בגליון הקודם]

עם כל זה השפעתו היתה עצומה בכל התחומים בהלכה בהשקפה, בכל תחום ותחום היה לו השפעה עצומה, עניני שבת, עניני שביעית, וכחנה וכחנה, על אף שלא היה לו שום תפקיד רשמי, ואולי זה הסיבה שהוא כל כך היה מקובל על הציבור, הוא חי עם הציבור.

הבית שלו היה הפקר לכל, יכלו לשאול אותו מהשאלות הכי סבוכות, ומהשאלות הכי פשוטות, אנשים נשים טף כל דבר על שמות ועל סגולות, הלכה, **וכל מה שבן אדם הציק לו איזה שאלה שהיא, ידעו שהכתובת זה רבי חיים**, את כל אחד הוא מקבל בסבר פנים יפות.

הגאון הגדול רבי ברוך דב דיסקין שליט"א ר"י ארחות תורה

את החלל שנוצר אין מי שיכול למלא, רק להזכר בדמותו

אנחנו עכשיו במלאת שלוש שנים לסילוקו של שר התורה, מרן רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, באמת שאם מתבוננים במושג מאד נדיר, שלא היה

מצוי אפילו בין גדולי ישראל, מצד אחד הוא לא שימש בשום תפקיד, לא ראש ישיבה לא רב לא דיין, לא נשא נאומים לא דרשות, רק ישב ולמד ולמד, חיבר עשרות ספרים בכל מקצועות התורה בהלכה באגדה במוסר בתפילה בקבלה.

ברגליו, ויושב ולומד שעות רבות, זה מחזה מיוחד במינו, איך היה עובר על הגמרות במהירות רבה, בכמות רבה.

ומצד שני איך היה יושב ומעיין בסוגיא בעמקות רבה, מרן היה מביא איתו מחברת מסודרת, מחברות מאד מסודרות היו לו, עם כותרת עם ראשי פרקים, והיה יושב וכותב וממלא חידושי תורה רבים, כל מי שרצה לגשת אליו אז באופן כזה שלא יפריע לו, שאל וקיבל תשובה בכל מקום שהוא בכל התורה כולה, זה דבר שאנחנו לא מכירים הרבה אדם גדול כזה בהיקף עצום כזה, בידע כזה, בהבנה כזאת, הכל ביחד, זכינו לכך.

וכעת חסרנו זאת, וזה מה שצריכים לזכור את החסרון הגדול שנפער בכך שמרן איננו איתנו, וצריך להשלים בעצמינו לשבת וללמוד ולהתעמק ולהוסיף עוד ועוד שעות של לימוד התורה, דפי גמרא, עוד משנה עוד גמרא עוד שולחן ערוך, להקיף הרבה וכך נלמד ממנו, וזה הזכרון האמיתי איך ללכת בדרכיו מקצת, ממה שאנחנו מסוגלים בכוחות שלנו.

חמי הרה"ג רבי צבי פריינד שליט"א סיפר לי שכשהוא למד בישיבת פוניבז' היה בחור שלמד עם מרן שלישי, זהו סדר שלישי בלבד, חברותא, והסדר השלישי הזה לאט לאט הלך ותפס לו את כל היום, כי כשהוא הגיע ללימוד עם מרן אז צריך בשביל לאחוז איתו ביחד את מה שהם למדו, **היה חייב לעבוד על זה במשך שעות רבות חוץ משעות הלימוד**, זה היה כוחו של מרן זצ"ל לעסוק ולהתעמק בדברים להקיף אותם, וכל הידיעות העצומות שיש לו.

לכל אחד ואחד הוא התייחס, למרות שלכאורה כזה אדם גדול שמכל קצווי תבל באים אליו שואלים אותו וניגשים אליו, אבל הוא ענה לכל שואל באשר הוא, בין גדול ובין קטן, בין תלמיד חכם בין שאינו, לכולם התייחס וענה, מידות טובות מיוחדות מאד, שהקדיש את עצמו לטובת הכלל עם כל אהבת התורה העצומה שהיתה לו שלא רצה להפסיד שניה של תורה, היה מוכן להתאמץ ולענות לכל אדם.

היה ילד אחד שבשבת הגיע מאיזה מקום בבני ברק עם שקית שלווה, ובא לשאול את מרן מה הברכה, מה מברכים על השלווה הזאת, אז הדבר הראשון שמרן אמר לו איך הבאת את זה לפה, מה טלטלת בשבת? תשאיר את זה פה, תבא ביום חול לקחת את זה, ואחרי זה ענה לו מה שהוא פסק, אמר לו לברך על זה האדמה.

עכ"פ גם לילד עם שאלה כל כך פשוטה הוא התייחס וענה, וק"ו כולנו יודעים כמה עשרות אלפים או יותר של תשובות שענה בכתב ובע"פ, אני בעצמי זוכר ששלחתי אליו פעם שאלה איזה סתירה במרדכי בעירובין, הוא ענה לי תכנס, טוב זכיתי להכנס לקודש פנימה, ישר ענה והסביר ובאר בטוב טעם ודעת את הדברים.

אבידה כזאת אבדנו שהיה לנו דוגמא חיה מה זה אדם גדול ששקוע כולו, כולו תורה, כולו רצון בעבודת ה', כולו שפע של חסד ועזרה לאחרים, בכל דבר שהיו צריכים בלימוד התורה בשאלות ותשובות, בברכות, להשתתף בצערם של אחרים, לשאת איתם בעול, פלא עצום איך אדם יכול להספיק כל כך הרבה במשך ימיו, במשך שנות חייו, ואנחנו צריכים ללמוד מזה, **זה הזכרון האמיתי שאנחנו נלמד ממעשיו**, מדרכיו, להיות שקועים בתורה, להיות שקועים בהבנת התורה, בידעת התורה בהקפים.

מצד אחד להספיק הרבה לרכוש ידע בכל מקום, לא להזניח שום דבר, **ומצד שני להבין ולהשכיל ולהעמיק ולחשבן ולבדוק כל דבר ודבר כפי שזכינו לראות אצל מרן זצ"ל, זה זכרוננו האמיתי**, אלו הם דברי התורה שהם אלו שבאמת עושין נפשות לצדיקים, את זה נקח איתנו, ואת זה נלמד וננישם ונשכיל וזה יהיה לע"נ האמיתי, ונוכל לעשות משהו לטובת עצמינו.

וגם זה שאדם מתעורר ומתחזק מאדם אחר מאדם גדול, זה עצמו מביא לעילוי נשמתו. הקב"ה יעזור לנו שאנחנו לפחות מעט ללכת בדרכיו ולהשכיל ממנו.

אדרבא בגלל שהוא לא היה בתפקיד, העולם הרגיש שעם כל גדלותו העצומה הרי הוא אחד מתוך הציבור, סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, אנחנו זוכרים שילדים בחיידר התווכחו על איזה שאלה אמרו מה הבעיה ניגש לרבי חיים, בהפסקה רצים לרבי חיים וחוזרים עם תשובה, היה כזה מושג **כולם ידעו באים לרבי חיים שם יש הכל**, אין זמנים ואין מגבלות, חוץ ממה שבבית היו עשרות אנשים נדכאים וקשי יום שהיו ממש חלק מהבית עצמו.

כל הדברים האלה זה לא מפי השמועה, כולם ראו את זה, כולם ראו אותו, ואת עמלו בתורה כולם ראו, איך שהוא מתייחס לכל אחד, איך שהוא מקבל כל אחד, זה הכל דברים שראינו, צריכים רק לזכור לא לשכוח, ולהתחזק.

אין מי שיכול למלא את מקומו, **את החלל שנוצר אין מי שיכול למלא, מה שאנחנו יכולים רק זה להיזכר בדמותו, בשקידה שלו בתורה שכל רגע מנוצל**, כל מי שנכנס אליו ראה איך שבין גברא לגברא יושב כל הזמן, כל הזמן, לא להפסיד רגע, ומצד שני איך שהתמסר לכל אחד בכזה סבלנות, כל אחד ואחד.

זה הדברים שאנחנו צריכים לקחת ללמוד להתחזק לנצל את הזמן של תורה, מצד שני לקבל כל אחד ולהיות סבלני לכל אחד, קצת לראות להזכר במאור פנים שלו, הרי לא כל אנשים היו באמת לפי דרכו, ולא כל אנשים יש לאדם סבלנות אליהם, אבל אצלו לא היה כזה דבר, זה בכלל לא עניין אותו מי השואל ומי הבן אדם, כל יהודי באשר הוא בשמחה בסבר פנים יפות.

זה מה שאנחנו צריכים ללמוד מצד אחד להתחזק בתורה, מצד שני להאיר פנים לכל אחד, לעזור לכל אחד מה שאפשר, אם נזכר בדמות הזאת אז אין ספק שזה מחזק, רק לא לשכוח פשוט את הדברים האלה, וכמובן שדברים אלו הם רק הארה אחת מעוצם גדולתו ודבקותו בתורה שאין כאן המקום והזמן להאריך.

הקב"ה יעזור שיהיה מליץ טוב על כולנו, הוא בחייו התפלל ובירך ושירת את כלל ישראל, **גם היום מן הסתם הוא משרת את כלל ישראל שיהיה מליץ יוסר לכולם**, ונזכה כולנו בעז"ה לכל טוב לסיעתא דשמיא להצלחה בתורה ויראת שמים, אמן.

...
הגאון הגדול רבי יהודה קנר שליט"א גאב"ד הגבעה הדרומית ק"ס הדברים האמיתיים לזכרו זה מה שעושה קו דרך אמונה

התבקשתי ע"י מנהלי הקו החשוב דרך אמונה לומר כמה דברים לע"נ של מרן הגאון האמיתי רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, **האמת היא**

שהדברים האמיתיים לזכרו זה מה שעושה קו דרך אמונה שמביאים דברים דברי תורה ודברים שחידש ואמר ולימד במשך שנות חייו שכבר אמרו חז"ל אין עושין נפשות לצדיקים דבריהן הן הן זכרון, הזכרון האמיתי הוא לימוד תורתו הקדושה, להתעסק בדברים שמרן זצ"ל חידש.

והיו כאלה הרבה מאד כפי שכולנו יודעים, מרן מסתמא היה גדול המשיבים בשאלות ותשובות ודאי שבדור אחרון, או בדורות אחרונים, או אפילו למעלה מזה שכל מי שהריץ אליו שאלה זכה לקבל תשובה.

ויש מזה עצמו המון המון דברים שצריך לימוד ואפשר ללמוד מהם, וספריו הרבים בכל מקצועות התורה ידועים לכולנו כמה שפע של תורה שפע של ברכה בהיקפים עצומים ובהבנה עמוקה ומצויים לכל אחד שרוצה להעלות זכרו, דבריהן הן הן זכרון, **שם נמצא זכרון האמיתי של כלל ישראל, של גדולי התלמידי חכמים מכל מקום עוסקים בתורתו יומם ולילה בכל נושא ונושא שכתב עליו ויש כאלה המון המון דברים**.

אני זכיתי לראות את מרן בכולל חזון איש, מגיע כל יום גם בשנים שכבר היה לא בגיל צעיר בכלל, והיה עולה להיכל הכולל, לפני הרבה שנים לפני שהתקינו שם מעלית, בכוחות עצמו

אזל גברא דמיסתיפניא מיניה

יראתי בפצותי שיח להשחיל, לעמוד ולקונן על אחד המיוחד שבדור, אשר נשא על ליבו את דאגת כל בני ישראל, כל אחד ואחד היה חקוק על ליבו, כל אימת שאי מי השיח בפניו את צערו ראו שכואב לו הצער של השני.

והגם שהרגיש את ה'כי הם חיינו', שהתורה זה החיים, ובלי תורה אין חיים, 'כי ירגע' באפו 'חיים' ברצונו, הוא רצה לחיות, והוא ידע שהחיות היא בתורה, עם כל זה, כשמישהו היה צריך טובה, ברכה, ישועה, הצלחה, עצה טובה, הוא סגר את הגמ' וקיבל אותו בסבר פנים יפות.

הספד זה אחד מהעבודות הקשות בעבודת ה', מצד אחד 'המתעצל בהספדו של חכם' כתוב ע"ז עונש גדול מאד, ומצד שני קשה מאוד להספיד כראוי. כתוב בשו"ע או"ח [סי' תקמ"ז ס"ג] שאסור להספיד בתוך שלשים יום קודם הרגל, מדוע? כי זה יקלקל את השמחת יו"ט.

מבהיל הלימוד מזה מה זה הספד וכמה החובה להספיד, חובה להתעורר מההספד עד כדי כך, שזה ימנע אותו אחרי שלושים יום מלקיים שמחת יו"ט כדינה. כיום אפי' בזמן ההספד האדם לא חושב רגע אחד מה היא האבידה הגדולה ומה חסר לנו, לצדיק לא חסר שום דבר, הוא הולך לבית עולמו, הוא קוצר את הפירות שהוא זרע בחיים, אבל אנחנו חסרים.

בעת צרה כזאת אשר כל כלל ישראל נמצאים בסכנה, כשיש צדיק בעיר הוא מגן על כל העיר, כשיש צדיק במדינה הוא מגן על כל המדינה, וכשלוקחים את הצדיק לוקחים לנו את המגן וההצלה של כלל ישראל ושל כל יחיד ויחיד.

איתא בגמ' [ברכות ו:]: 'אמר רב ששת, אגרא דהספידא דלויי', ומבאר רש"י, להרים קול בלשון נהי ועגמת נפש שיבכו השומעים. ובטור [יו"ד סי' שד"מ] כתב, 'ירים קולו לומר עליו דברים המשברים את הלב כדי להרבות בכיה, ולהזכיר שבחו'. נמצא התכלית ההספד היא לשני עניינים, א. להרבות בבכיה. ב. להזכיר שבחו. מה תועלת יש למת מזה שמזכירים שבחו? ומה מועיל למת זה שבוכים עליו?

איתא בגמ' [מו"ק כה:]: הבוכה ומתאבל על אדם כשר שמת מוחלין לו כל עוונותיו 'בשביל כבוד שעשה לו', והובא בטור [שם סי' ש"מ], ורואים מזה שיש כבוד לנפטר כשבוכים עליו. בגליון מהרש"א שם מציין לגמ' בשבת [קנג:] 'אמר ליה רב לרב שמואל בר שילת, אחים לי בהספדאי דהתם קאימנא', הרי שיש לנפטר תועלת מזה שבוכים עליו, ולא רק תועלת לחי שכשמוכר דמעות על אדם כשר מוחלין לו כל עוונותיו, וצ"ב מה יש לנפטר מהבכיות ומה מועיל לנפטר זה שמזכירים שבחו?

כתוב ב'מעבר יבק' שהספד מציל את המת מדינה של גיהנום, והיינו אם עושים את ההספד כמו שצריך, ולומדים ממעשיו הטובים ומקבלים על עצמם להשלים את מה שנחסר בעולם בפטירתו, יש בזה תועלת לנפטר שמציל אותו מדינה של גיהנום.

רבינו זצוק"ל לימד אותנו דבר שכ"א יכול ללמוד ממנו, ש'כל רגע זה חיים', ויש לשמור על כל רגע מהחיים, וכל אחד יכול לזכות לזה. כן מספרים על החת"ס שהיה לו בסטנדר גמרא קטנה, בדרך כלל הוא היה מגיע חמש או עשר דקות לפני התפילה, והיה לוקח את הגמ' ולומד חמש או עשר שורות, וכך הוא למד את כל הש"ס. כאשר סיים את הש"ס בסדר הזה הוא עשה סעודה גדולה מאד והיה בשמחה מיוחדת, ואמר 'קניתי ש"ס בחמש רגעים', ניצלתי את הזמן.

אצל ר' חיים ראינו שניצל כל רגע ורגע, כל שניה ושניה, וכך זכה ללמוד את כל התורה כולה מדי שנה בשנה, אתם יודעים מה זה כל התורה כולה? בבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, תוספתא, מכילתא וכו' עם כל המפרשים, וזכה לחבר ספרים שרואים בהם את כבוד התורה. דוגמא לדבר, רבינו חיבר ספר 'נחל איתן', על ענייני עגלה ערופה, מי שמסתכל בספר רואה עניינים שאפשר לחשוב איזה הו"א לשייך אותם לנחל איתן?

אבל הוא מצא את הקשר ואת החיבור, ואיך להסביר כל דבר בדברים קצרים, ויש בזה משום כבוד התורה, וכך חיבר חיבורים בכל חלקי התורה, דרך אמונה על ה' זרעים, חיבורים על מס' מזוזה, מס' עבדים, מס' כותים, על כל הדברים שאנשים בכלל לא לומדים, והוא חידש שם תילי תילים של הלכות, הכל בכח שקידת התורה, בעמל וביגיעה. מה אנחנו יכולים ללמוד מזה? דבר ראשון לנצל את הזמן, לנצל כל רגע ורגע, לדעת ש'כי הם חיינו' זה החיים של הבן אדם.

יש לדעת שמאבד עצמו לדעת זה לא רק אדם שאיבד את חייו חודש או שנה לפני שהגיע זמנו למות, כדי לאבד את החיים לא צריך ליפול מהגג, **אם יושבים ומבלים את הזמן אז מאבדים את החיים**, אם יום אחד לפני זמן מותו הוא מפיל את עצמו מהגג הוא נקרא מאבד עצמו לדעת, אז מה ההבדל אם במשך החיים שלו הוא יושב ושורף את הזמן. וזה ראינו אצל רבי חיים זצוק"ל שהרגיש כל ימי חייו כמה הזמן יקר.

עוד נקודה אחת שצריך לדעת שחסר לנו הרבה מאד בהנהגה הזאת. כשנפטר מרן הרב מבריסק זצ"ל פתח עליה ההוא ספדנא המגיד הג"ר בן ציון ידלר זצ"ל בביהכ"נ זכרון משה ואמר, 'על הר ציון ששם שועלים הילכו בו', מה זה שועל? שועל הוא ערמומי שבחיות, הוא מציג את עצמו כחבר, כידיד, והוא רוצה להוריד אותך לבאר שחת.

בכל דור היו את הנסיונות שלו, את השועלים שלו, כל שועל ושועל בפני עצמו, היה דור של משכילים, דור של ציונים, כל הדורות עברו הרבה נסיונות, מי עמד תמיד בשער להילחם נגדם, **גדולי הדור שעמדו בפרץ**, וכשהרב מבריסק נפטר התקיים הפסוק 'על הר ציון ששם שועלים הילכו בו', השועלים יכולים להסתובב ולעשות כרצונם.

מה נאמר ומה נדבר, אולי לא צריך לדבר על זה, אבל צריך לחשוב על זה, בדור שלנו, רחמנא ליצלן, השועלים צמחו מתוך הבית, שועלים מחבלים כרמים לעקור את האמונת חכמים שהיתה בדורות האחרונים, **שידעו שדעת תורה היא הקובעת את הדרך**

החיים, ובאו שועלים מחבלי כרמים מתוכנו לעקור את הכל, ולא היה להם שום פחד ומורא מגדולי ישראל, היחידי שקצת פחדו ממנו עוד זה היה מורינו ר' חיים, ועתה שנלקח מעמנו הגברא דמסתפינא מיניה, מי יודע להיכן נגיע עם השועלים המחבליים כרמים, כמה צריך להתפלל להקב"ה שיציל אותנו מנגע צרעת הזה שדבק בבשרנו.

קשה לומר, קשה לדבר, אבל צריך לדעת שאנו כבר בעקבתא דמשיחא, **אם רואים את החוצפא יסגא, החוצפה מקבלת כזאת גדלות וכזאת רוממות**, לצאת נגד גדולי ישראל בקלות ראש, כמה זה מראה לנו שאנחנו קרובים כבר למשיח, כמה צריך להתפלל שהקב"ה יציל אותנו מכל צער וצוקה, מכל נגע ופגע רע.

לקחו מאיתנו את האחרון שעוד היה קצת פחד ממנו, פחדו עוד מהקפידא של ר' חיים, מה הוא יגיד ומה הוא יאמר, 'אזל גברא דהוה מסתפינא מיניה' [מ"ק כד.]. אבל מה שנוגע אלינו בתוך ביהמ"ד, צריך לדעת שאנחנו צריכים להתחזק, **עכשיו יש יצר הרע שקוראים לו סוף זמן**, יש יצר הרע של בין הזמנים, היצר הרע הזה נותן חולשה בעמל התורה וביגיעתה. בחור בתחילת זמן הוא יושב ולומד עם ברען, וכשמגיע סוף הזמן הוא כבר מרגיש עייף.

אנחנו צריכים ללמוד מר' חיים שלא היה לו יום ולא לילה, לא בין הזמנים ולא יו"ט, לא פורים ולא פסח, לא שבועות ולא חנוכה, לא יום שישי ולא שבת, כל רגע 'חיים ברצונו' 'כי רגע באפ'.

אנחנו צריכים לקחת על עצמינו את העול, עכשיו יש עשרה ימים עד סוף הזמן, עשרה ימים כעין עשי"ת, **נכנה ימים אלו עשי"ת ונתחזק בכל שעה בניצול הזמן**, כשיש יצר הרע של רפיון שעה אחת שווה הרבה יותר מעשר ועשרים שעות.

כל אחד יקבל ע"ע בעשרה ימים אלו למלאות את החלל שחסר לנו, למלאות את החלל בעמל התורה, **לא רק בלימוד התורה אלא בעמל התורה, לייגע את המחשבה**, אוחזים בסוגיות חמורות שבש"ס, סוגיות שטרות, לעמול על זה כמו בתחילת הזמן.

ואח"כ אם נצליח בעזרת ה' יתברך שלא יהיה חסר אחד בביהמ"ד, שכולם נמצאים בכל הסדרים, בתפילות, בלימוד, בסדר מוסר, בכל הסדרים.

אז כל אחד ירגיש שהוא נוסע הביתה עם מטען גדול, **הוא לא הולך הביתה לחופש, הוא בא עם חבילות של תורה**, ובזה נזכה באמת לעשות נחת רוח לנשמה הגדולה של הגאון ר' חיים שמסר את נפשו לכלל ישראל.

כשחזרו מהלוויתו של הרב מפוניבז', ניגש המשגיח ר' יחזקאל זי"ע להג"ר שמואל רוזובסקי זצ"ל, ודומני שגם מרן הרב שך עמד שם, והוא אמר להם, **הרב מחכה לחבילות מאיתנו**, אני שברתי היום 'מדה' לעילוי נשמתו, הוא הרגיש שאפשר לעשות חסד עם הנפטר אם אני עושה לעילוי נשמתו עבודת הלב, לתקן את עצמי, ליישר את הדרך, ואז יש לזה סייעתא דשמיא והנפטר זוכה בזה לעליית נשמה.

הנביא זכריה [ג, ז] אומר, 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה', האדם בעוה"ז הוא עולה ועולה, וזה התפקיד שלו להיות 'הולך', כשאדם נפטר מעוה"ז הוא נמצא בין העומדים, הם המלאכים, מלאך כמו שהוא נברא כך הוא נשאר, ואיך יכול אדם להגיע למדרגה של להיות מהלך בין העומדים, 'ואתה תצוה את ביתך' וכו', אם כשהוא נמצא בעולם האמת ילמדו מהמעשים הטובים שלו וילמדו דרך ה', כל מעשה שיעשו יזקף לזכותו והוא ימשיך להיות מהלך בין העומדים.

אנחנו יכולים לשלם לרבינו הגאון ר' חיים זכר צדיק וקדוש לברכה, לתת לו מתנות, לשלוח לו חבילות לשמים, ע"י כל פעולה שנקבל על עצמינו לעשות ולגרום לו נחת רוח בשמים, יעשו אותו למהלך בין העומדים.

כל אדם צריך לחשוב רגע אחד, אני יכול להיות מכיר טובה למי שמסר את נפשו לכלל ישראל. כולם רצו לקבל ממנו ברכות, עצות, ישועות, עכשיו אין לנו אל מי לפנות, אבל יש לנו אפשרות לשלם לו 'הכרת הטוב'. **שכל אחד ידע, יש עשרה ימים עד סוף הזמן, כל רגע זה יהיה 'רגע בחיים' 'כי רגע באפו חיים ברצונו'**, לעשות נחת רוח למורינו ר' חיים. הקב"ה יעזור ובלע המוות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים ונאמר אמן.

שואלין ודורשין שלושים יום – שו"ת עם רביה"ק בהלכות פסח

טעם בלוע של חמץ שעבר עליו הפסח

שאלתי למרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל (שבט התשע"ח): יש בחו"ל חברה של יהודים שמייצרת בירה ובמהלך תהליך היצור הם משמרים את הבירה בתוך חביות שהיה בהם חמץ שעבר עליו הפסח האסור בהנאה. הסיבה שהם עושים כן היא מפני שהם גילו שהטעם הנ"ל הבלוע בחביות, משביח את טעם הבירה.

האם מאכל שהשביח טעמו מטעם בלוע של חמץ שעבר עליו הפסח יאסר גם כן?

ואמר לי הרב זצ"ל (שבט התשע"ח): **ודאי שיאסר**.

לאחר כשבוע שבתי ושאלתי לרב זצ"ל: הנה עכשיו נתברר לי שבמהלך תהליך היצור הם משמרים את הבירה בתוך חביות שהיה בהם תערובת חמץ שעבר עליו הפסח (ולא חמץ גמור). הנה פשוט שהדבר מכוער מאד וניסו לדבר איתם שימכרו את חמצם אך ללא הועיל. האם מאכל שהשביח טעמו מטעם בלוע של תערובת חמץ שעבר עליו הפסח, יאסר גם כן?

וכתב לי הרב זצ"ל **"אסור"** (שנאסר מדרבנן). [שי"ח מן השמים]

אכילת מצות לפני הפסח

שאלתי למרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל (ניסן התשע"ב), האם לנוהגים לא לאכול מצה מר"ח ניסן או כבר מפורים יש להחמיר ולא לאכול גם מצות חמץ?

וענה הרב זצ"ל: **יש כאלה שחוששים גם למצות חמץ**

קטניות בפסח

שאלתי למרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל (שבט התש"ע) אודות משפחה של אשכנזים שהזמינו לביתם לליל הסדר משפחה של ספרדים אוכלי קטניות. האורחים מעוניינים לעזור בהכנות לליל הסדר ולבשל עבור מארחיהם. האם יכולה משפחת האשכנזים לקבל מהם אוכל שיכינו ללא קטניות, אך יבשלו את האוכל בכלי הפסח הרגילים שלהם, שאמנם לא השתמשו בהם י"ב חודש (מפסח שעבר)?

והשיב לי הרב זצ"ל: **"זה לא ראוי"**.

שאלתי, האם מעיקר הדין?

וענה הרב זצ"ל: **"לא, אבל אין ראוי"**.

- לע"נ הגאון רבי יוסף זאב ב"ר אריה פיינשטיין זצ"ל, ראש ישיבת 'עמלה של תורה'

- לע"נ הבחור היקר שנודרך ביסורים דוד ז"ל בן יבדל"ח הרה"ג ר' מרדכי ברס שליט"א

יו"ל ע"י מכון **"דרך אמונה"** בקול ובכתב – קו דרך אמונה: 0799-211-666 לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com

הגיליון מובא מידי שבוע במסגרת חוברת אוצר הפרשה, גליונות מרבתינו זצוק"ל ושל"ט"א ניתן לקבלו במייל – a169258235@gmail.com

נא טלו שותפות בזיכוי הרבים – לתרומות והנצחות לזכות ולע"נ ניתן לפנות למייל אוצר הפרשה, וכן במספר – 055-760-0055